

2009- 07 - 06

Till

Socialstyrelsen

Håkan Ceder

Anders Printz

Ingemar Gustafsson

Björn Kadesjö

Västra Götalandsregionen

Jan-Åke Simonsson

Karin Lendenius

Peter Lönnroth

Angående beslutet i Västra Götalandregionen att undanhålla vuxna med ADHD läkemedelsbehandling

Den 18 december 2008 utgick ett direktiv från ordföranden i program- och prioriteringsrådet, Peter Lönnroth och regionens läkemedelschef Karin Lendenius till alla förskrivare att avvakta med införande av metylfenidat för behandling av ADHD hos vuxna tills ett *ordnat införande*, hunnit införas. Det beräknades ske, genom beslut i hälso- och sjukvårdsutskottet (HSU) i maj eller juni 2009.

Vi har förståelse för att myndigheter vill studera och värdera effekter, biverkningar/risker, nytta och kostnader innan man i större skala inför nya behandlingsformer samt måste föra övergripande prioriteringsdiskussioner. Här handlar det dock om en behandling som man sedan årtionden världen runt betraktar som den bästa möjligheten för att hjälpa människor med ADHD till en förbättrad kognitiv förmåga. Förskrivningsstoppet, i väntan på ett ordnat införande som dröjer, är enligt vår uppfattning oförsvarligt. Västra Götalandregionen har haft många år på sig att inhämta tillräckligt underlag för det ordnade införandet.

Beslutet har väckt straka reaktioner bland våra medlemmar och är svårt att tolka som något annat än ett uttryck för ett allmänt ifrågasättande av de behov som vuxna med ADHD har. Det drabbar ofta socialt marginaliserade människor med hög risk att hamna i stora svårigheter när deras vårdbehov negligeras.

Bakom beslutet skyntar ett ifrågasättande av läkemedlets värde och effektivitet, uttryckt av regionansvariga i samtal med vår förening i Göteborg.

Vi finner det orimligt att Västra Götalandsregionen tillåts ha en helt egen syn på evidens när det gäller det gäller våra medlemmars behandling. Det har bland annat lett till extremt långa väntetider (upp till 6 år) för den aktuella patientgruppen. Västra Götaland borde som andra sjukvårdshuvudmän kunna luta sig mot såväl nationell som internationell forskning samt de råd och rekommendationer som svenska myndigheter fattar. Läkemedelsverkets sammanfattning av evidensläget, vad gäller barn med ADHD, lyder: *"Det finns mycket starka vetenskapliga belägg för att centralstimulerande läkemedel ger statistiskt säkerställd symtomlindring jämfört med placebo, och att effekten är tillräckligt stor för att vara kliniskt relevant. Ungefär två tredjedelar av de behandlade barnen förbättras. Knappt hälften blir i det närmaste symtomfria."* Beträffande läkemedel för vuxna skriver myndigheten vidare i en sammanfattning av en nyligen genomförd studie: *"Det finns ett gott vetenskapligt stöd från randomiserade studier för att*

statistiskt signifikanta och för patienterna kliniskt relevanta effekter kan uppnås vid korttidsbehandling med centralstimulantia av vuxna med ADHD utan samtidigt drogberoende/missbruk.”

En av våra medlemmar, Kjell Modigh, bad redan i januari Socialstyrelsen att yttra sig över regionens agerande. Socialstyrelsen kontaktade regionen som informerade om att HSU den 27 februari upphävt förskrivningsstoppet – att ställningstaganden till medicinering åter vilade på individuella bedömningar av ansvariga läkare. Socialstyrelsen beslöt därefter att inte att vidta några ytterligare åtgärder, men tillade att man kommer att följa frågan i sitt fortsatta tillsynsarbete.

I praktiken kvarstår trots detta förskrivningsstoppet, då HSU:s omsvängning inte förts ut vare sig till de berörda läkarna eller till patienterna och de ekonomiska sanktionerna som gällde för den som överskred det ursprungliga beslutet (*”om läkemedlet införs i rutinsjukvård innan HSU fattar beslut har verksamheten också förverkat sina möjligheter att erhålla särskild finansiering inom ramen för ordnat införande”*) kvarstår.

Rekommendationerna som de regionansvariga gett vår förening i Göteborg, är att kontakta verksamhetschefen eller chefsläkaren på aktuell mottagning, när någon nekats läkemedel och att hjälpa berörd person att anmäla händelsen till patientnämnden! Regionansvariga råder oss således att klaga hos ett antal verksamhetschefer för att de följer regionens påbud. Vidare uppmanar man oss att inte kontakta politikerna, vilket gör oss ytterst fundersamma. Om denna demokratiska rättighet betraktas som ett problem, så undrar vi hur ledande tjänstemän uppfattar den roll som patient/brukar- och anhörigföreningar spelar i samhället idag. Frågor som får så stora konsekvenser bör enligt vår uppfattning inte avgöras i slutna rum, utan involvera även de folkvalda och representanter för patienterna.

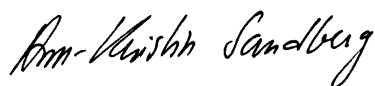
Våra lokala föreningar har begränsade resurser, men vi gör givetvis vad vi kan för att stödja medlemmar som kontaktar oss. Då vi häromdagen var i kontakt med ännu en medlem som nekats behandling med Metylfenidat med hänvisning till brist på finansiering skrev vi därför till ansvarig läkare, Psykiatri Östras verksamhetschef Eva Osvald Gustafsson, och påpekade att det inte är förenligt med Hälso- och sjukvårdslagen att skylla utebliven behandling på ekonomi eller på politiska beslut. Det har Karin Lendenius och Peter Lönnroth framfört vid flera tillfällen, bland annat i en artikel i Dagens Medicin.

Attentions slutsatser av agerandet i Västra Götaland är att det i praktiken fortfarande råder ett förskrivningsstopp, som ingen vill ta fullt ansvar för.

Attention finner det oacceptabelt de grupper vi representerar förvägras medicinering bara för att de råkar bo i Göteborg. Då läkemedelsbehandling ofta är en förutsättning för att kunna ta del av annan behandling får detta alltför ofta förödande konsekvenser för de berörda.

Det enda rimliga är att regionen snarast träffar ett interimistiskt avtal mellan beställare och utförare, som normaliserar förskrivningen av ADHD-läkemedlen i regionen samt att man bereder oss möjligheten att närvara när HSU diskuterar och fattar slutligt beslut i denna fråga.

Detta brev är ställt också till Socialstyrelsen, vars stöd och hjälp vi behöver för att stoppa en enskild regions strypning av tillgången på behandling och få en förnyad granskning.

Ann-Kristin Sandberg
Förbundsordförande

Henrik Ragnevi
Ordförande Attention Göteborg